

Kaupunginhallitus
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Tämä on Helsingin kaupungin vammaisneuvoston hyväksymän asiakirjan allekirjoittamaton sähköinen versio.

Viite: HEL 2022-013948 T 00 00 03

Asia: Vammaisneuvoston lausunto: valtuutettu Mari Holopaisen aloitteesta ääniohjauksen lisäämisestä liikennevaloihin esteettömyyden parantamiseksi

Vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Mari Holopaisen ja muiden kaupunginvaltuutettujen valtuustoaloitteeseen koskien äänimerkkejä liikennevaloihin esteettömyyden parantamiseksi.

Helsingin vammaisneuvosto kannattaa valtuustoaloitteen ehdotusta, että Helsingin tulee laatia selvitys ja suunnitelma äänimerkkien lisäämisestä suojatieylityksiin, joissa on liikennevalot. Tavoitteena tulee olla saada äänimerkkiohjattuja liikennevaloja koko kaupungin alueelle kattavasti. Vammaisneuvosto näkee äänimerkkiohjauksen lisäävän liikkumisen esteettömyyttä, joka on edellytyksenä ihmisoikeuksien toteutumiselle. Äänimerkkiohjattu liikennevalo mahdollistaa turvallisen ja omatoimisen liikkumisen kaupunkilaisille, joilla on näkövamma, ovat sokeita tai heikkonäköisiä, joille liikennevalojen vaihtumisen näkeminen voi olla haasteellista. Myös muistisairaavat henkilöt hyötyvät äänimerkeistä.

Helsingissä on edelleen keskeisistä paikkoja, jonne näkövammaisen henkilö ei pääse turvallisesti kulkemaan äänimerkkiohjauksen puuttumisen vuoksi. Näitä kohteita ovat mm. Kauppatori, Hakaniemen tori, Nordenskiöldinkadun Jäähalli ja Eduskuntatalo. Helsingin on Suomen pääkaupunkina huomioitava muidenkin kaupungissa liikkuvien, kuten Helsingissä työssäkävijöiden sekä kotimaisten ja ulkomaisten turistien turvallinen liikkuminen kaupungissa.

Vammaisneuvosto edellyttää nykyistä vahvempaa tietopohjaa; tarvitaan tarkempaa tietoa, kuinka monessa liikennevalo-ohjatussa suojatiessä on tosiasiallisesti äänimerkkiohjaus, risteyksen kaikkien valo-ohjattujen ylityskohtien eri suojateiden osalta. Selvityksestä tulee saada myös tarkkaa tietoa äänimerkkiohjattujen ylitysten määrästä suhteessa kaikkiin valo-ohjattuihin ylityksiin. Ja suunnitelmassa tulee asettaa kunnianhimoinen tavoite lisätä äänimerkkiohjattujen ylitysten osuutta valo-ohjatusta suojateistä.

Vammaisneuvosto on tietoinen, että huolimatta Suomen puutteellisesta esteettömyyslainsäädännöstä, kaupunki on ollut valtakunnallisesti ja kansainvälisesti edelläkävijä ja kehittänyt pitkäjänteisesti omia ohjeita ja linjauksia kaupunkiympäristön esteettömyyden edistämiseksi.

Helsingin on arvioitava liikkumis- ja toimintaympäristön esteettömyyden toteuttamista suhteessa Suomen ratifioiman YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen esteettömyysartiklojen tavoitteisiin. Esteettömyyden toteuttamista ohjaavien linjausten, ohjeiden ja toimenpiteiden toteutusta tulee arvioida niin, että ne tosiasiallisesti edistävät eri tavoin vammaisten kaupunkilaisten yhdenvertaista osallisuutta ja yksilön oikeuksien ja liikkumisvapauden toteutumista.

Vammaisneuvosto katsoo, että kaupunginhallituksen hyväksymissä esteettömyyslinjauksissa vuosille 2022–2025 määriteltyjä esteettömyyden erikoistason ja perustason kohteiden ja alueiden määrittelyä on jatkossa edelleen tarkennettava. Esteettömyyden määrittelyn tulee pohjautua paremmin ymmärrettäviin ja läpinäkyviin kriteereihin. Esteettömyyden erikoistason kohteet ja niiden tarkka sijainti olisi oltava jokaisen kansalaisen nähtävissä. Ja myös esteettömyyden perustason kohteissa tulee tehdä toimenpiteitä esteettömyyden kohentamiseksi.

Helsingin kaupungin kunnianhimoisena tavoitteena tulee olla, että viiden vuoden sisällä saataisiin luotua ääniohjattujen liikennevalojen avulla infrastruktuuri, joka mahdollistaa kaikkien ihmisten turvallisen liikkumisen kaupungissa. Esimerkkiä voi ottaa Joensuusta tai Forssasta, joissa kaikki valo-ohjatut ylityskohdat ovat esteettömiä. Lähimmistä suurista kaupungeista löytyy esimerkiksi Tukholma tai Oslo, joissa niin ikään kaikki valo-ohjatut ylityskohdat ovat ääniopastettuja ja esteettömiä. Helsingin kaupunkikehitys ei saa jäädä pohjoismaisilla mittareilla jälkeen esteettömyydessä ja kaupunkilaisten tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteuttamisessa. Helsingin kaupungilla on tässä kasvun paikka ja parannettavaa. Siihen tarvitaan poliittista tahtoa ja päätöksentekoa sekä moniulotteisen esteettömyyden systemaattista suunnittelua ja toteutusta.

Helsingin vammaisneuvosto

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja

Kristiina Karhos
varapuheenjohtaja